

sarastia

Selvitys hyvän hallinnon toteutumisesta 2019

Kirkasta
näkemystä.

Sisällys

Johdanto	2
1. Hallinnointia koskevat kuvaukset.....	3
1.1 Sarastia-konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmä	3
1.2 Yhtiökokous.....	3
1.3 Neuvottelukunta	4
1.4 Osakkeenomistajien nimitysvaliokunta	5
1.5 Hallitus.....	6
1.6 Hallituksen valiokunnat.....	8
1.7 Toimitusjohtaja.....	8
1.8 Muu johto.....	9
1.9 Palkitseminen.....	9
2. Kuvaukset sisäisen valvonnan menettelytavoista ja riskienhallinnan järjestelmän piirteistä	11
2.1 Konsernin taloudellinen raportointi.....	11
2.2 Sisäinen valvonta.....	13
2.3 Riskien hallinta	13
3. Muut CG-selvityksessä annettavat tiedot.....	15
3.1 Sisäinen tarkastus.....	15
3.2 Lähipiiriliiketoimet.....	15
3.4 Tilintarkastus.....	15

Johdanto

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä hyväksyttiin Sarastia Oy:n hallituksen kokouksessa 25.3.2020.

Tämä on Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n 1.1.2016 voimaan tulleen hallinnointikoodin mukainen selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Sarastia Oy esittää selvityksen hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena, joka julkaistaan yhtiön verkkosivuilla. Jatkossa siirrytään 2020 -koodiin.

Sarastia Oy ("Sarastia" tai "yhtiö") on suomalainen osakeyhtiö, jonka johtoelinten vastuut ja velvollisuudet määräytyvät Suomessa noudatettavan sääntelyn mukaisesti. Emoyhtiö Sarastia ja sen tytäryhtiöt muodostavat Sarastia-konsernin. Yhtiön kotipaikka on Helsinki. Päätöksenteossa ja hallinnoinnissa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia sekä Sarastian yhtiöjärjestystä, osakassopimusta ja hallituksen työjärjestystä.

Sarastia poikkeaa hallinnointikoodista seuraavassa luetelluilla tavoin.

- Sarastia on kunnallinen *in house* -yhtiö, jonka tehtävänä on järjestää palveluita omistajilleen. Tästä seuraa erityisiä vaatimuksia korostetun huolellisuusperiaatteen, avoimuuden ja oikeudenmukaisuuden noudattamisessa, sekä yhtiötä koskevan lainsäädännön ja hyvän hallintotavan soveltamisessa, esimerkkeinä
 - suhtautuminen hallitusjäsenien riippumattomuuteen (osakkeenomistajista) ja
 - asiakas- ja muiden neuvottelukuntien roolit (hallintorakenteessa).
- Sarastia aloitti toimintansa nyky muodossaan 1.5.2019. Siten hyvän hallinnon toteuttaminen on osittain vasta muotoutumassa. Tämä näkyy mm.
 - siirtymäkauden hallituksessa (ensimmäinen toimintakausi),
 - lähipiiritoimien ilmoittamisessa (ensimmäinen raportointiajanjakso),
 - valio- tai toimikuntien puuttumisessa (nimitysvaliokuntaa lukuun ottamatta, tehtävien suorittaminen kuitenkin aina hallituksen aloitteesta / toimesta) ja
 - sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kypsyystasossa (viitekehyksen ja tavoitetason määrittäminen, hallintosäännön päivittäminen ja tarkastusten kilpailuttaminen).
- Sarastian johtamiseen kuuluu myös neuvottelukunta -toimielin.
 - Tämän taustalla periaate, jossa yhtiön osakkeita voivat omistaa vain sellaiset hankintalain mukaiset oikeushenkilöt, jotka ovat myös hankintayksiköitä. Neuvottelukunta parantaa omistajien vaikutusmahdollisuutta yhtiön tärkeisiin päätöksiin.

Hallinnon tavoitteena on, että tehokas hallinto auttaa Sarastiaa keskittymään sen ydintehtäviin. Tehokas hallinto parantaa tiedonkulkua, mikä osaltaan helpottaa asioiden hoitamista ja lisää sidosryhmien luottamusta. Hyvä hallinnointi vaikuttaa myös Sarastian uskottavuuteen ja rahoituksen saantiin. Se voi myös lisätä kiinnostusta yrityksen osakeomistukseen, asiakkuuteen ja hallituspaikkoihin.

Kirkasta näkemystä.

Sarastia Oy
Palokunnankatu 26, 3. krs
13100 Hämeenlinna
Puhelin 020 6399 400

www.sarastia.fi
Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 2360731-5

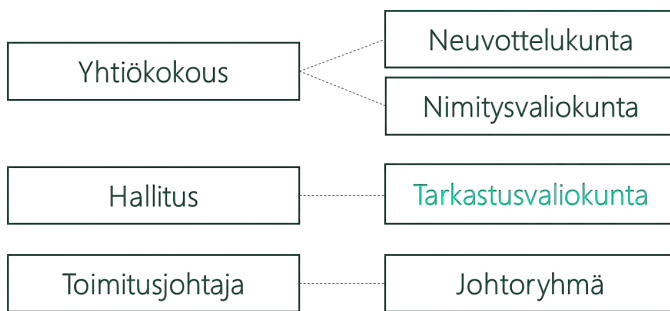
Tämä selvitys koskee Sarastia Oy:n toimintaa ajalta 1.5. - 31.12.2019, mutta tarvittavin osiin tuodaan esiin myös Sarastiaa edeltäneisiin yhtiöihin liittyviä huomioita.

1. Hallinnointia koskevat kuvaukset

1.1 Sarastia-konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Sarastian ylintä päätösvaltaa käyttävät yhtiön osakkeenomistajat yhtiön yhtiökokouksessa. Yhtiön osakkeenomistajat valitsevat varsinaisessa yhtiökokouksessa yhtiön hallituksen ja tilintarkastajan. Sarastia-konsernia johtavat hallitus ja toimitusjohtaja. Toimitusjohtajan nimittää hallitus.

Seuraavassa kuviossa on kuvattu Sarastian johtaminen. Turkoosin osan järjestäytyminen on vielä kesken. Myös muut käsillä olevan asiakirjan osa-alueet kehittyvät, ja hallitus arvioi kokonaisuuden tarkoituksenmukaisuutta vuosittain.

1.2 Yhtiökokous

Kutsut yhtiökokouksiin lähetetään jokaiselle osakkeenomistajalle sähköpostilla omistajan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Mikäli sähköpostiosoitetta ei ole ilmoitettu kutsu lähetetään postitse. Kutsujen julkaisemista Sarastian internet- tai extranetsivuilla selvitetään.

Kutsu varsinaiseen yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille aikaisintaan kaksi (2) kuukautta ja viimeistään neljä (4) viikkoa ennen kokousta. Määräajat ylimääräisen yhtiökokouksen kutsuun ovat aikaisintaan kaksi (2) kuukautta viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen kokousta.

Sarastia ilmoittaa hyvissä ajoin internetsivuillaan päivämäärän, johon mennessä osakkeenomistajan on ilmoitettava Sarastian hallitukselle varsinaisen yhtiökokouksen käsiteltäväksi vaatimansa asia. Vaihtoehtoisesti asia voidaan tuoda neuvottelukunnan kautta käsittelemään.

Sarastian yhtiökokous järjestetään siten, että osakkeenomistajat voivat tehokkaasti käyttää omistajaoikeuksiaan. Yhtiökokous järjestetään Helsingissä. Osallistuminen tietoliikenne- ja/tai videoyhteyttä hyödyntäen pyritään mahdollistamaan.

Sarastia toimittaa sähköpostilla kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta yhtiökokouksen pöytäkirjan äänestystuloksineen, ja ne pöytäkirjan liitteet, jotka ovat osa yhtiökokouksen päätöstä.

Kirkasta näkemystä.

Sarastia Oy
Palokunnankatu 26, 3. krs
13100 Hämeenlinna
Puhelin 020 6399 400

www.sarastia.fi
Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 2360731-5

Mikäli sähköpostiosoitetta ei ole ilmoitettu, aineisto toimitetaan postitse. Julkaisemista Sarastian internet- tai extranetsivuilla selvitetään.

Sarastian hallituksen puheenjohtajan, riittävän määrän hallituksen jäseniä sekä toimitusjohtajan on oltava läsnä yhtiökokouksessa. Lisäksi tilintarkastajan on oltava läsnä varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Hallituksen ja toimitusjohtajan läsnäololla edistetään osakkeenomistajien ja Sarastian toimielinten välistä vuorovaikutusta, sekä varmistetaan osakkeenomistajien kyselyoikeuden toteutuminen. Tilintarkastajan läsnäolo varsinaisessa yhtiökokouksessa antaa osakkeenomistajille mahdollisuuden kysellä ja saada tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa tilinpäätöksen tai muun kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin.

Sarastian hallituksen jäseneksi ensimmäistä kertaa ehdolla olevan henkilön on osallistuttava valinnasta päättävään yhtiökokoukseen, ellei hänen poissaololleen ole painavia syitä. Hallituksen jäseneksi ehdolla olevan henkilön osallistuminen on tärkeää, jotta hän voi esittäytyä Sarastian osakkeenomistajille.

1.3 Neuvottelukunta

Tavanomaisesta osakeyhtiöstä poiketen Sarastian johtamismallissa voi olla asiakas- tai muita neuvottelukuntia. Näiden tehtävänä on vaikuttaa strategiaan tavoitteisiin, osakassopimukseen ja muihin tärkeisiin päätöksiin (palvelusegmentit) antamalla suosituksia. Neuvottelukunta valmistelee hallitukselle ehdotuksia yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista. Lopulliset päätökset tehdään kuitenkin aina osakeyhtiölain mukaisesti toimivaltaisessa toimielimessä.

Neuvottelukunnan kokouksiin kutsutaan kaikki osakkeenomistajat samalla menettelyllä kuin varsinaiseen yhtiökokoukseen. Neuvottelukunta kokoontuu vähintään yhden (1) kerran vuodessa hyvissä ajoin ennen varsinaista yhtiökokousta. Neuvottelukunnan kokouksissa jokaisella kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalla on yksi (1) ääni riippumatta osakeomistuksen suuruudesta. Tällä tavoin turvataan myös pienten osakkeenomistajien vaikutusmahdollisuudet yhtiön strategisessa päätöksenteossa.

Neuvottelukunnan koollekutsujana ja puheenjohtajana toimii yhtiön suurimman osakkeenomistajan nimeämä edustaja. Neuvottelukunnan päätökset annettavista suosituksista tehdään enemmistöpäätöksinä. Äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Seuraavat asiat ja strategiset tavoitteet edellyttävät neuvottelukunnan käsittelyä huolimatta siitä, mille toimielimelle päätös muodollisesti kuuluu:

- osakassopimuksen muu kuin teknisluonteinen muuttaminen;
- yhtiön strategian muu kuin teknisluonteinen muuttaminen; ja

- palveluiden oleellinen lisääminen tai muuttaminen, (esimerkiksi kokonaan uuden erilaisen palvelusegmentin lisääminen valikoimaan).

Neuvottelukunta ei ole kokoontunut vuoden 2019 aikana. Se kokoontui maaliskuussa 2020. Osakkaat nimeävät jäsenet neuvottelukuntaan kokouskohtaisesti.

1.4 Osakkeenomistajien nimitysvaliokunta

Sarastialla on hallituksen valintaa ja palkitsemisen valmistelua varten osakkeenomistajien nimitysvaliokunta. Nimitysvaliokunnassa ovat edustettuina kolme suurinta omistajaa ja kolme suurinta asiakasta. Osakkeenomistajien nimitysvaliokunnasta on sovittu osakassopimuksessa.

Voidakseen menestyksellisesti suoriutua määritettyjen tehtävien hoitamisesta, osakkeenomistajien nimitysvaliokunnan jäseniltä edellytetään riittävän laajaa ja syvällistä Sarastian toimialan ja toiminnan ymmärrystä sekä luottamus- ja virkamieshallinnon päätöksentekijöiden ja toimijoiden sekä valtakunnallista että alueellista tuntemusta. Nimitysvaliokunta voi käyttää apunaan ulkopuolisia asiantuntijoita ja neuvonantajia.

Osakkeenomistajien nimitysvaliokunnan tehtävänä on:

- hallituskokoonpanoa koskevan ehdotuksen valmistelu yhtiökokoukselle
- hallituksen jäsenten palkitsemisasiota koskevan ehdotuksen valmistelu yhtiökokoukselle
- yhtiökokoukselle tehtävien ehdotusten esittely;
- hallituksen monimuotoisuutta koskevien periaatteiden valmistelu; ja
- hallituksen jäsenten seuraajasuunnittelu.

Nimitysvaliokunta ei voi ottaa hoitaakseen muita tehtäviä kuin yhtiökokouksessa päätetyt, työjärjestyksessä määritellyt tehtävät.

Nimitysvaliokunta on kokoontunut tarkasteluajanjaksolla kerran (29.10.2019; kaikkiaan järjestyksessään sen toinen kokous) käsittelemään myöhemmin hallituksen hyväksymän hyvän hallinnon menettelytapaohjeistusta ja erityisesti kiinnittämään huomiota riippumattomuusseikkoihin ja sidosyksikön riittävään ohjaukseen.

Nimitysvaliokuntaan kuuluivat:

- Aino-Maija Luukkonen (kaupunginjohtaja, Porin kaupunki)
- Juha Isosuo (apulaiskaupunginjohtaja, Hämeenlinnan kaupunki)
- Lauri Inna (kaupunginjohtaja, Salon kaupunki)
- Kim Moisiolinna (rahoituspäällikkö, Turun kaupunki)
- Jyrki Harjula (strategia- ja kehittämisjohtaja, Kouvolan kaupunki)
- Elina Amnell-Holzhäuser (lakimies, Kotkan kaupunki)

1.5 Hallitus

Hallituksen koko sekä jäsenten toimikausi ja valintaprosessi

Sarastian hallituksen kokoonpanossa on otettu huomioon yhtiön toiminnan asettamat vaatimukset ja yhtiön kehitysvaihe.

Hallituksen jäseneksi valitulla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Sarastian hallituksen tulee koostua jäsenistä, joilla on riittävä ja monipuolinen osaaminen, sekä toisiaan täydentävä kokemus ja toimialatuntemus. Hallituksen jäsenten lukumäärän ja hallituskokoonpanon on mahdollistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Sarastian hallitukseen valitaan vähintään neljä (4) ja enintään yhdeksän (9) jäsentä. Hallituksessa on molempia sukupuolia.

Yhtiökokous valitsee kaikki hallituksen jäsenet aina vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäsenten ehdokasasetteluun ja valintaan yhtiökokouksessa liittyy edellä kuvattu osakkeenomistajien nimitysvaliokunta.

Ehdokkailta on varmistettu suostumus valintaan ja tiedot asetetuista ehdokkaista voidaan julkistaa. Ehdotus Sarastian hallituksen kokoonpanoksi ilmoitetaan yhtiökokouksessa.

Hallituksen kokoonpano

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 7.5.2019 päätettiin hallituksen jäsenmääräksi kahdeksan (8). Hallituksen kokoonpano 31.12.2019 on esitetty alla olevassa taulukossa. Hallituksen jäsenillä ei ole osakeomistusta yhtiössä. Hallituksen ja muun johdon tietojen raportoimista kehitetään vuoden 2020 aikana. Osana hyvän hallinnon kehittämistä Sarastia kerää koulutustiedot sekä sivu- ja luottamustoimia koskevat tiedot vuodelta 2020 ja siitä eteenpäin.

Nimi	Syntymävuosi	Päätoimi	Hallituksessa vuodesta	Osallistuminen kokouksiin
Kimmo Mikander, pj	1971	Varatoimitusjohtaja, Keva	2019	7/7
Esa Lunnevuori, vpj	1954	Varatuomari (eläkkeellä)	2019	7/7
Jussi Vira	1969	Toimitusjohtaja, Turku City Data Oy	2019	5/7
Karoliina Kanerva	1973	Kehittämispäällikkö, Kouvolan kaupunki	2019	7/7
Sirkka Lankila	1955	Talousarviopäällikkö, Rovaniemen kaupunki (eläkkeelle 2019)	2019	7/7
Timo Kenakkala	1957	Kaupunginjohtaja, Hämeenlinnan kaupunki	2019	6/7
Markku Vehmas	1960	Talousjohtaja, Tuusulan kunta	2019	5/7
Tommi Vekka	1975	Hallitusammattilainen	2019	5/7

Hallituksen jäsenistä Mikander, Vira, Kanerva ja Lankila kuuluivat ennen 1.5.2019 Kunnan Taitoa Oy:n hallitukseen ja jäsenistä Lunnevuori, Kenakkala, Vehmas ja Vekka taas KuntaPro Oy:n hallitukseen.

Riippumattomuus

Hallitus arvioi ja ilmoittaa jäsentensä riippumattomuuden yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Lisäksi ilmoitetaan perusteet, jotka aiheuttavat hallituksen jäsenen sidonnaisuuden.

Hallituksen jäsenistä yli puolet edustaa osakkeenomistajia. Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Vähintään kahden yhtiöstä riippumattoman hallituksen jäsenen on lisäksi oltava riippumattomia myös yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Usein *in house* -asemassa toimivissa yhtiöissä, ja niin myös Sarastiassa, hallituksen jäsenet ovat usein osakkeenomistajaan nähden virka-, työ- tai muussa sopimussuhteessa. Hallitusjäsenen ei toivota toimivan vastuuhenkilönä tai käytännön toteuttajana sellaisessa hankintayksikössä, joka vertailee ja hankkii Sarastian tarjoamia palveluita. Riippuvuussuhteen vaikutuksia arvioidaan hallituksen vuosittaisen itsearvioinnin yhteydessä. Hallinnon sujuvuuden varmistamiseksi pyritään jääviystilanteet minimoimaan molemmilla puolilla pöytää.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus on esitetty alla olevassa taulukossa.

Nimi	Yhtiöstä riippumaton	Merkittävästä osakkeenomistajasta riippumaton
Kimmo Mikander, pj	Kyllä	Kyllä
Esa Lunnevuori, vpj	Kyllä	Kyllä
Jussi Vira	Kyllä	Ei
Karoliina Kanerva	Kyllä	Ei
Sirkka Lankila	Kyllä	Ei
Timo Kenakkala	Kyllä	Ei
Markku Vehmas	Kyllä	Ei
Tommi Vekka	Kyllä ¹	Kyllä

Kuvaus hallituksen toiminnasta ja työjärjestyksen keskeisestä sisällöstä

Sarastian hallitus huolehtii yhtiön hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön

¹ Sarastia vuokraa toimitilaa Tommi Vekan määräysvaltaan kuuluvalta yhtiöltä. Vuokrauksesta sopimisessa on noudatettu markkinaehtoja ja tavanomaisia hyviä käytänteitä. Konsernin toimitilakustannukset olivat 1.5.-31.12.2019 yhteensä 2,0 M€ ja näistä Vekalle maksetut kustannukset olivat 0,2 M€ (10,7 %).

strategiset tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet, sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan. Hallitus huolehtii myös siitä, että Sarastialle on määritelty yhtiön toiminnassa noudatettavat arvot.

Hallituksen tehtävänä on edistää Sarastian ja sen kaikkien osakkeenomistajien etua. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja.

Hallituksen toiminta vuonna 2019

Hallitus hyväksyi vuosikellon ja sitä noudattavan työjärjestyksen toimikautensa alussa. Sen mukaisesti hallitus käynnisti fuusioituneen yhtiön strategiaprosessin viivytyksettä aloitettuaan toimintansa. Strategia ”Tehokas mahdollistaja” ja sen mukainen tiekartta hyväksyttiin syyskuussa, kuten myös Sarastian arvot: asiakaslähtöinen, taidokas, rakentava ja rohkeasti tavoitteellinen uudistaja.

Myös fuusion toteuttamiseen ja sen taloudellisiin vaikutuksiin kiinnitettiin erityistä huomiota. Talouden seurantaan panostettiin ja hallitus otti aktiivisesti kantaa myös hyvän hallinnon menettelytapaohjeistuksen sisältöihin ja painotuksiin. Punaisena lankana oli in house -asemalle tyypillisen asiakasvaikuttamisen ja -hyödyn yhdistäminen yhtiön liiketaloudelliseen suorituskykyyn ja markkinoihin nähden kilpailukykyiseen toimintaan. Talouden tasapainottaminen vaati loppuvuodesta myös YT-menettelyn käynnistämistä koskien fuusion aiheuttamien päällekkäisyyksien purkua.

1.6 Hallituksen valiokunnat

Hallituksella ei toistaiseksi ole valiokuntia.

1.7 Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja on osakeyhtiölain mukainen toimielin, joka hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Sarastian hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, voimassa olevaa palkitsemisjärjestelmää noudattaen päättää toimitus-suhteen taloudellisista etuuksista ja muista ehdoista, sekä valvoo toimitusjohtajan toimintaa.

Sarastian toimitusjohtaja on Mika Kantola (s. 1964). Hän aloitti Sarastian toimitusjohtajana 1.5.2019, jota ennen hän on toiminut KuntaPro Oy:n toimitusjohtajana. Kantola on toiminut myös johtoryhmän puheenjohtajana 1.5.2019 alkaen sekä tyttäristä Rekryn ja Onviren hallituksissa.

Toimitusjohtajan toimitus-suhteen ehdot on määritelty kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa, jonka hallitus on hyväksynyt. Toimitusjohtajasopimuksessa määritellään myös toimitus-suhteen taloudelliset etuudet, mukaan lukien erokorvaus ja muut mahdolliset korvaukset.

Toimitusjohtaja saa ryhtyä - yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen - epätavallisen laajoihin tai kauaskantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä.

1.8 Muu johto

Sarastian operatiivinen johtaminen tapahtuu yksi yli -periaatteella hallituksen hyväksymän johtamisorganisaation ja -järjestelmän mukaisesti. Johdon organisaatio on tärkeä osa yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää. Sarastiassa on johtoryhmä, jonka tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa hänen tehtävässään, sekä toimitusjohtajat tytäryhtiöissä.

1.5.-30.9.2019 Sarastiassa toimi väliaikainen laaja johtoryhmä. 1.10.2019 toimintansa aloittanut varsinainen johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja siihen kuuluvat Sarastia-konsernin operatiivisen liiketoiminnan johtajat sekä riittävä määrä hallinnon tukipalveluiden edustajia. Johtoryhmä teetti arvion toimintatyyleistään ja yhteentoimivuudestaan työskentelynsä aluksi. Se myös käytti sisäisiä ja ulkopuolisia asiantuntijoita eri teemoissa.

Johtoryhmän kokoonpano 31.12.2019 on esitetty alla olevassa taulukossa. Johtoryhmän jäsenillä ei ole osakeomistusta yhtiössä. Osana hyvän hallinnon kehittämistä Sarastia raportoi sivu- ja luottamustoimia koskevat tiedot vuodelta 2020 ja siitä eteenpäin.

Nimi	Syntymä- vuosi	Tehtävä	Koulutus	Johtoryhmässä vuodesta
Mika Kantola	1964	Toimitusjohtaja	Filosofian maisteri	2019
Anette Vaini-Antila	1969	Talousjohtaja	Kauppatieteen maisteri	2019
Kati Kälviäinen	1965	Liiketoimintajohtaja, talouspalvelut	Kauppatieteiden maisteri	2019
Jarkko Turkki	1984	Liiketoimintajohtaja, henkilöstöpalvelut	YAMK, insinööri	2019
Tero Karinti	1975	Asiakkuusjohtaja	Kasvatustieteiden kandidaatti	2019
Joni Talvitie	1976	Ohjelmistoliiketoimintajohtaja	YAMK	2019

1.9 Palkitseminen

Toimiva ja kilpailukykyinen palkitseminen on olennainen väline parhaan mahdollisen osaamisen palkkaamiseksi yhtiöön. Tämä puolestaan edistää Sarastian taloudellista menestystä ja hyvän hallinnoinnin toteuttamista. Palkitsemisen avulla pyritään myös lisäämään yhtiön hallituksen, toimitusjohtajan, ja muun johdon ja henkilöstön motivaatiota toimia yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaisesti. Palkitseminen tukee Sarastian asettamien tavoitteiden ja strategian toteutumista sekä pitkän aikavälin tuloksellisuutta.

Kirkasta näkemystä.

Sarastia Oy
Palokunnankatu 26, 3. krs
13100 Hämeenlinna
Puhelin 020 6399 400

www.sarastia.fi
Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 2360731-5

Palkitsemisen tarkoituksenmukaisuuden ja sen suhteen tavoitteiden saavuttamiseen arvioimiseksi todetaan, että Sarastia palkitsi fuusiossa mukana olleita emoyhtiön avainhenkilöitä (15) erillisen hallituksen hyväksymän ohjelman mukaisesti tarkasteluajanjaksolla yhteensä 116 593,40 eurolla. Toimitusjohtajalle maksettiin sopimuksen mukaisesti palkkiona yhden kuukauden palkkaa vastaava määrä. Toimitusjohtajan palkitsemista päätettiin muuttaa paremmin yhteensopivaksi tarkasteluajanjakson lopussa Sarastian hallituksen hyväksymän johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmän kanssa.

2. Kuvaukset sisäisen valvonnan menettelytavoista ja riskienhallinnan järjestelmän piirteistä

2.1 Konsernin taloudellinen raportointi

Sarastian talouden raportointi ja suunnittelu perustuvat Sarastia-konsernin johtamismalliin. Konsernin yksiköiden taloudelliset tulokset raportoidaan ja analysoidaan konsernissa sisäisesti kuukausikatsauksina ja julkistetaan osavuosisraporttina ja tilinpäätöksenä. Taloudelliset ennusteet päivitetään vuosikolmanneksittain, minkä lisäksi merkittävät muutokset huomioidaan kuukausittaisessa raportoinnissa. Konsernin ja sen yksiköiden strategiat ja niihin liittyvät pitkän aikavälin taloussuunnitelmat päivitetään vuosittain.

Sarastia-konsernin taloudellinen raportointi ja sen valvonta on jaettu organisatorisesti kahteen portaaseen. Liiketoiminnot analysoivat ja raportoivat lukunsa Sarastian taloudelle (FINA-tiimi), joka puolestaan koostaan raportoinnin johtoryhmälle ja hallitukselle. Molemmat raportointiporaat sisältävät analysointi- ja kontrollipisteitä raportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi. Raportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi raportointitasoilla on automatisoituja ja manuaalisia kontrolleja. Analysoinnin ja kontrollien toteuttamista valvotaan kuukausittaisen seurannan avulla yhtiö-, liiketoiminta- ja konsernitason tasolla. Ohjeistuksen ja neuvonnan antaminen on tärkeä osa FINA-tiimin toimintaa, millä tähdätään ennakkointiin mutta myös havaintojen johtamiseen mahdollisimman nopeisiin korjaaviin toimenpiteisiin.

Sarastian talouden rytmitys vuonna 2019 on esitetty seuraavassa kuviossa.

Kirkasta näkemystä.

Sarastia Oy
 Palokunnankatu 26, 3. krs
 13100 Hämeenlinna
 Puhelin 020 6399 400

www.sarastia.fi
 Kotipaikka: Helsinki
 Y-tunnus: 2360731-5

Konsernin talouden kehitystä ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan koko konsernin kattavalla taloudellisella raportoinnilla. Konsernin lyhyen aikavälin taloussuunnittelu perustuu vuosibudjetointiin ja vuosikolmanneksittain päivitettäviin ennusteisiin.

Taloudellisesta raportoinnista ja lukujen oikeellisuudesta vastaa ensisijaisesti liiketoiminta. *Controlling* -toiminto (FINA-tiimi) analysoi koko yhtiön luvut, joista toimialan johto vastaa. Kirjanpito, joka organisatorisesti kuuluu Talouspalvelut -nimiseen liiketoimintaryhmään, tuottaa lakisääteiset kirjanpidon tiedot ja raportit. *Controlling* -funktiolla on mahdollisuus tehdä ja teettää muutoksia ja korjauksia näihin.

Julkinen tuloraportointi käsittää osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen. Julkinen tuloraportointi toteutetaan samoilla periaatteilla ja siihen sovelletaan samoja kontrollimenetelmiä kuin kuukausittaiseen tuloraportointiin. Hallitus hyväksyy julkisen tuloraportoinnin ennen julkistamista.

Sarastia-konserni noudattaa kansallisia tilinpäätösstandardeja (FAS). Sarastia-konsernin taloushallinnon tiedot tuotetaan konsernin keskitettyyn järjestelmään, josta tuotetaan konsernin keskeinen taloudellinen raportointi. Taloustiedon tuottamisen kannalta keskeiset järjestelmät on varmennettu ja turvattu varajärjestelmin ja niitä valvotaan ja tarkastetaan säännöllisesti luotettavuuden ja jatkuvuuden varmistamiseksi.

Vuoden 2019 keskeisiä toimenpiteitä

Sarastian toiminnan käynnistyessä 1.5.2019 aloitettiin välittömästi myös taloustietoon liittyvien linjausten, raportoinnin ja prosessien yhdenmukaistaminen. Sarastian talouden perusta on laskentamalli, joka saatiin pääpiirteittäin toteutettua vuoden loppuun mennessä. Näiden lisäksi toteutettiin 1.9.2019 alkaen myös tietojärjestelmäkustannusten kohdentamisessa laaja uudistus, jonka tavoitteena oli lisätä tietojärjestelmäkustannusten hallintaa, ennustettavuutta ja läpinäkyvyyttä sekä varmistaa niiden kohdentuminen asiakassuoritteille oikein.

Tämän lisäksi vuoden 2019 aikana julkaistiin yksityiskohtaista ohjeistusta esim. jaksotuksia, aktivointikäytänteitä, kustannuslaskentaa ja laskutusta koskien. Sarastian esimiehille ja muille talouden prosesseihin osallistuville järjestettiin elo-lokakuun aikana kuusi koulutustilaisuutta, joiden video- ja muut koosteet julkaistiin Sarana -intranetissa. Tämän kaiken tavoitteena oli suoriutua ensiluokkaisesti siitä toiminnasta, mitä Sarastia myös omille asiakkailleen palveluna tarjoaa.

Vuoden 2020 keskeisiä toimenpiteitä

Fuusio saatiin tarkasteluajanjaksolla lähes kokonaisuudessaan läpivietyä. Talouden ja hallinnon osalta vuodelle 2020 jäivät seuraavat toimenpiteet:

- Konserniohjauksen ja palveluiden parantaminen
- Kassan hallinta ja rahoitus
- Ennustejärjestelmän luominen ja testaus
- Investointien kannattavuusarvioinnin kehittäminen

2.2 Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa Sarastian toiminnan tehokkuus, tuloksellisuus, informaation luotettavuus sekä säännösten ja toimintaperiaatteiden noudattaminen. Tavoitteena on myös liiketoimintaan liittyvien riskien tunnistaminen, arvioiminen ja seuranta. Yhtiön sisäinen tarkastus arvioi muun muassa Sarastian sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Hallinnon järjestämistä varten Sarastia-konsernilla on *Corporate Governance* -dokumentin lisäksi hallintosääntö, joka sisältää keskeiset toimivalta-asiat, esimerkkinä enimmäisvaltuudet.

Yhtiön lähipiiritoimia koskeva menettely kuuluu myös Sarastian hyvän hallinnon piiriin. Sarastian on otettava huomioon lainsäädäntö, joka asettaa erityisiä vaatimuksia lähipiiritoimien seurannalle, arvioinnille, päätöksenteolle ja julkistamiselle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuutta varten Sarastia-konsernilla on *Corporate Governance* -dokumentin lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus, jossa kuvataan eri osapuolien riskinottohalukkuus, sen osatekijät ja osapuolien roolit. Hyvän hallinnon ja kontrollijärjestelmän tavoitteeksi on edellä mainitussa ohjeistuksessa asetettu vähintään standardoitu taso.

Tuloksellinen liiketoiminta edellyttää, että Sarastia ohjaa ja valvoo jatkuvasti toimintaansa. Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteista sekä ohjauksen ja valvonnan toimivuudesta huolehtii Sarastian hallitus.

Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteiden avulla pyritään varmistamaan, että Sarastian strategiset, toiminnalliset ja erityisesti taloudellisen raportoinnin tavoitteet toteutuvat. Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteiden avulla varmistetaan myös osaltaan lakien ja määräysten noudattaminen Sarastiassa.

Sisäisen valvonnan menetelmät ja toimintaperiaatteet on määritelty normaalin päätöksentekojärjestelmän mukaisesti yhtiökohtaisesti, yhtiön omista lähtökohdista käsin ottaen huomioon muun muassa yhtiön koko, toimiala, toiminnan valtakunnallinen ulottuvuus ja rakenne.

2.3 Riskien hallinta

Riskienhallinta on osa Sarastian ohjaus- ja valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan liiketoimintaan vaikuttavien riskien tunnistaminen, arviointi ja seuranta. Toimiva riskienhallinta edellyttää riskienhallinnan periaatteiden määrittämistä (vrt. aiemmin mainittu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan viitekehys). Yhtiön toiminnan arvioimiseksi on tärkeää, että riskienhallinnasta annetaan riittävästi tietoa. Tästä syystä yhtiö kuvaa hallitukselle tietoon tulleet,

merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä periaatteet, joiden mukaan riskienhallinta on järjestetty.

Riskienhallinnan toteuttaminen 2019

Tarkasteluajanjaksolla luotiin hyvän hallinnon menettelytapaohjeistus sekä sen liitteenä olevat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan viitekehys ja uusi hallintosääntö. Lisäksi kuvattiin Sarana -nimisessä intranetissä julkaistut prosessit ja päivitettiin keskushallinnon Hallinto -tiimin tehtävät, toimenkuvat ja tavoitteet. Näihin kuuluvat talouden ohjaus, lakiasiat, tilat ja muu infra, henkilöstöhallinto sekä johtamisjärjestelmän käytännön ylläpito (tässä asiakirjassa kuvatut eri organisaatio-osat ja niitä koskevan dokumentaation ylläpito).

Eriytyinen riskienhallintaa vaatinut kohde oli fuusion toteutus. Siinä voidaan katsoa onnistuneen hyvin, koska fuusiokustannukset pysyivät arvioidussa miljoonassa eurossa, eikä fuusiosta aiheutunut merkittäviä asiakaspään tai juridisen puolen ongelmia, joissa toiminnan jatkuvuus olisi vaarantunut. Asiakaspalvelun tason notkahtamiseen reagoitiin korjaaviin toimenpitein ja tätä työtä jatketaan, jotta yksi keskeinen päämäärä – ylivertainen asiakaskokemus – saavutettaisiin.

Aloitettiin yksittäiset COSO-mallin mukaiset riskianalyysit merkittävimpiin tuoteavauksiin (365), asiakaspään muutoksiin (Katre) ja investointeihin. Luotiin ideasta liiketoiminnaksi -prosessi ja menettelytapa.

Riskienhallinnan painopisteitä 2020

Tarkastusasioiden kilpailutus, jolla tähdätään osaltaan prosessien ja kontrollien standardoituun tasoon. Tarkastusvaliokunnan työn käynnistäminen on myös yksi merkittävä muutos. Jatketaan riskianalyysien tekemistä kaikkiin merkittäviin panostuksiin ja samalla koulutetaan henkilöstöä kokonaisvaltaisesti riskienhallintaan. Selvitetään kansainvälisten standardien mukaisten auditointien tekemistä koskien koko yritystä.

3. Muut CG-selvityksessä annettavat tiedot

3.1 Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu tarkastaa muun muassa Sarastian sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta. Sisäisen tarkastuksen avulla voidaan tukea organisaation kehittämistä ja tehostaa hallitukselle kuuluvan valvontavelvollisuuden hoitamista.

Sisäiseen tarkastukseen tullaan alkuvuodesta 2020 kilpailuttamaan ulkopuolinen taho, joka hyödyntää *Controlling* -toimintoa ja muita sisäisen valvonnan osatekijöitä, mutta joka on täysin Sarastiasta riippumaton taho. Sisäinen tarkastaja raportoi suoraan yhtiön johdolle ja hallitukselle. Yhtiön tilintarkastaja ei voi vuodesta 2020 eteenpäin enää toimia sisäisenä tarkastajana. Sisäisen tarkastuksen suorittamiseen voidaan käyttää tarpeen mukaan myös muita asiantuntijoita kuin yksittäistä kilpailun voittanutta tahoa.

3.2 Lähipiiriliiketoimet

Hallinnointisuosituksen mukaisesti yhtiö pitää luetteloa lähipiiriin kuuluvista toimijoista. Sarastian lähipiiriluettelointi on kattava viimeistään vuoden 2020 lopussa. Lähipiiritapahtumista on raportoitu hallituksen toimintakertomuksessa.

3.4 Tilintarkastus

Tilintarkastuksen avulla osakkeenomistajat saavat puolueettoman lausunnon siitä, miten yhtiön tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu sekä yhtiön kirjanpito ja hallinto hoidettu. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan, ja ehdotus tilintarkastajaksi on ilmoitettava yhtiökokouskutsussa.

Tilintarkastajan peräkkäisten toimikausien yhteenlaskettu kesto voi olla enintään seitsemän vuotta. Seitsemän vuoden sääntöä sovelletaan ainoastaan päävastuulliseen tilintarkastajaan, ei tilintarkastusyhteisöön.

Varsinainen yhtiökokous 2019 valitsi yhtiön tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n. Yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Taneli Mustonen, joka on toiminut yhtiön sekä sitä edeltäneen Kunnan Taitoa Oy:n päävastuullisena tilintarkastajana tilikaudesta 2014 alkaen.

Yhtiökokous päätti, että tilintarkastajalle maksetaan palkkio ja kulut korvataan yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Tilintarkastajan palkkiot 2019 (1 000 €)

	2019	
	Sarastia Oy	Tytäryhtiöt
Tilintarkastus	16	8
Veroneuvonta	-	-
Muut palvelut	-	-
Yhteensä	16	8

Edellä esitetyt luvut kattavat koko konsernin osalta 1.5. - 31.12.2019 suoritettut palvelut. Esitettyjen lukujen lisäksi on 1.1. - 30.4.2019 välisenä aikana hankittu palveluja (mm. 2018 vuositarkastus ja fuusion neuvonantopalveluja) tilintarkastajalta. Näiden osalta kumpikin osapuoli on vastannut kuluistaan.